

## פרשת דברים ותשעת הימים תשפד – התמודדות עם מלחמה בחודש אב

1. **איכה, א,ג:** גלתה יהודה מעני ומרב עבדה ... כל רדפיה השיגוה בין המצרים - **רש"י:** 'המצרים', גבולים של שדה וכרם [שאינן ביניהם מקום לנוס]. ומדרש אגדה: בין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב. **תענית כט:** 'ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא' ... תשעה באב היה, אמר להם הקב"ה אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות. חרב הבית בראשונה, דכתיב 'ובחדש החמישי בשבעה לחדש ... בא נבוזראדן רב טבחים ... וישרוף את בית ה' ... בשבעה נכנסו נכרים להיכל ואלו וקלקלו בו שביעי ושמיני, ותשיעי סמוך לחשכה הציתו את האור. חורבן שני מנלן שהיה בתשעה באב? דמגלגלין חובה ליום חייב – **רש"י:** היינו תשעה באב דרגילין להיות בו רעות. **מדרש שמות החדשים** (מובא במילואים לתורה שלמה חי"א): 'ניסן' שבו נעשו ניסים לישראל. 'אייר' שניתן להם בפנים מאירות והוא מלשון אור. **'תמוז' בו עשו עגל - ועבודה זרה אחת שנקראת תמוז.**

2. **רמב"ם סוף הלכות תעניות:** כל הצומות האלו עתידים ליבטל לימות המשיח, ולא עוד אלא שהם עתידים להיות ימים טובים, שנאמר בזכריה: 'כה אמר ה' צבאות צום הרביעי (שבעה עשר בתמוז שהוא החודש הרביעי) וצום החמישי (תשעה באב) וצום השביעי (צום גדליה) וצום העשירי (עשרה בטבת) יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים - **מצודת דוד:** יהיו לששון כלפי שהיו **מצטערים בהם בזמן הגולה.** לכן אמר 'יהיו לבית יהודה' [ולא לבית ישראל], כי להם אירעו מקרים רעים באלה הימים והצטערו בהם בכל שנה. אבל בני עשרת השבטים הצטערו בימים שאירעו להם מקרים רעים והם יתהפכו להם לשמחה.

**דברים כו,ה:** וענית ואמרת לפני ה' אלוקיך: ארמי אבד אבי, וירד מצרימה ויגר שם במתי מעט, ויהי שם לגוי גדול עצום ורב - **ליקוטי שיחות יד/96:** תכלית הביכורים היא להודות לה' על חסדו שנתן לנו את הארץ לשבת בה בקביעות ולאכול מפריה. לכן מביא דוגמתם מקרים שאירעו לאבותינו בעת היותם במקום קבוע **ובמקום הוא לא הגיע להם טוב,** ואדרבה עמדו לכלותם ולאבדם, כמו שישבו בארם ובמצרים באופן קבוע (עשרים שנה בארם ומאתיים ועשר במצרים) ובכל זאת הייתה צפויה להם סכנת כיליון ואבדן, עד שהביאם הקב"ה אל המקום הזה שמלא ברכת הוי'.

**ב"ח אורח חיים ריש סימן תקנ:** הלשון 'צום וגו' אינו מיושב, דמשמע **הוא עצמו** יהיה לששון ושמחה, מה שאי אפשר, שהרי הצום עצמו צער יגון ואנחה, והוא ליה למימר **שהחודש** נהפך מאבל ליום טוב?

3. **ליקוטי שיחות טו/415:** לא רק ימי הצומות יהיו ימים טובים, אלא **הצום עצמו** יתהפך לששון ולשמחה. זאת על דרך הנאמר 'אודך ה' כי אנפת בי', שכן לעתיד לבוא (נגלה את מטרות העמוקה של הצרות כפי שהיא נתפסת מלמעלה) ונודה על זה שאנף וייסר אותנו. כמו שאמרו חז"ל לגבי תשובה מאהבה, שזדונות נעשו לו כזכויות (ולא רק שהזדונות יתבטלו. כי יתברר למפרע שכל ההתעוררות לתשובה מאהבה, הגיעה רק בזכות הזדונות וכך הזדונות עצמם היו חלק מהעלייה).

**שיחת בלק תשנא ס"ז:** ככל שמתקרבים לגאולה האמתית, פוחת הרגש החורבן שבימים אלה ומוסיף הרגש ההכנה לגאולה, ה'טוב' שביז תמוז וג' השבועות. בעוד שחודש תמוז נקשר עם עניינים של היפך השמחה, בדורנו התגלתה בו **שמחת גאולה** – גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר ממאסרו ברוסיה, שנגעה לכל מחבבי תורתנו הקדושה ושומרי מצווה וכל אשר בשם ישראל יכונה. הדבר הוא מסימי הגאולה דתקופה זו, שהיא הדור האחרון של הגלות והראשון לגאולה.

4. **דברים א:** ותרגנו באהליכם ותאמרו בשנאת ה' אתנו הוציאנו מארץ מצרים ... אחינו המסו את לבבנו לאמר... ערים גדלת ובצורת **בשמים** וגם בני ענקים ראינו שם. **פרשת שלח:** ויאמרו באנו אל הארץ אשר שלחתנו ... אפס כי עז העם הישב בארץ והערים בצרות **גדלת מאד** וגם ילדי הענק ראינו. **רש"י:** 'בצרות בשמים' - דברו הכתובים לשון הבאי [גוזמה].

**רמב"ן במדבר יג,ב:** משה רבינו הפליג להם בחוזק העם ובמבצר עריהם וכוח הענקים **יותר מאוד ממה שאמרו המרגלים** ... ולמה יניא את לב בניהם כהניא המרגלים את לב אבותיהם?

**המשך דברי משה בפרשתנו:** לא תערצון ולא תיראון מהם, ה' אלוכיכם ההלך לפניכם הוא ילחם לכם ככל אשר עשה אתכם במצרים לעיניכם... כאשר ישא איש את בנו בכל הדרך אשר הלכתם עד באכם עד המקום הזה - **שיחת עקב תשלא:** משה מספר באריכות הדיבור אודות חוזק הגויים, כדי ללמד את היהודי, שעל אף כוח הגויים הגדולים והעובדה שעל פי טבע איננו יכולים להם – אומרים ליהודים: לא! יש לכם מעלה יותר גדולה ואתם כן יכולים להם, משום ש'ה' אלוקיך הוא העובר לפניך וניתנו כל הכוחות לנצח אותם. עצם העובדה שיש ביהודי החלטה שהוא מנצחם – תגרום לו לגבור עליהם.